

HIAP

Suomenlinna
Sveaborg
Kaapeli
Cable Factory

Press release

FRONTIERS IN RETREAT 2017–18: Ekologinen kokeellisuus taiteessa – kansainvälinen näyttelysarja ja julkaisu

16.2.2017



Elena Mazzi (yhteistyössä Sara Tirellin kanssa): A fragmented world, kolmikanavainen videoinstallaatio, 2016

Taidetta ja tutkimusta post-fossiilisen paradigman äärellä

Pohjois-Euroopan suurimpiin taideresidenssikeskuksiin lukeutuvan HIAP – Helsinki International Artist Programmen koordinoima viisivuotinen kansainvälinen yhteistyöprojekti *Frontiers in Retreat* kokoaa vuosina 2017–18 yhteen hankkeen aikana eri puolilla Eurooppaa toteutuneita tutkimuksellisia ja taiteellisia prosesseja.

Frontiers in Retreat (2013–18) on toiminut alustana monialaiselle ajattelulle, tutkimukselle ja projekteille: taiteilijat, tutkijat ja eri alojen asiantuntijat etsivät nykyisen öljylle perustuvan yhteiskuntajärjestelmän jälkeisen, 'post-fossiilisen' paradigman aineksia. Millaisista tiedonmuodoista, keskusteluista ja toimintamalleista rakentuisi elinkelpoinen tulevaisuus – niin ihmisille kuin muille elämänmuodoille? Millaisia rajanvetoja meidän olisi purettava, jotta muutos kohti ekologisesti kestäväää tulevaisuutta olisi mahdollinen?

Näitä kysymyksiä on *Frontiers* -hankkeessa tarkasteltu muun muassa **Terike Haapojan** ja **Laura Gustafssonin** *Epäihmissyyden museo* -projektissa (2016). Väliaikainen museo käsitteli ihmisen ja eläimen välillä ylläpidettyjä rajoja, sekä tämän toiseuttamisen vaikutuksia niin historiallisesti kuin tässä ajassa. Viime vuoden syyskuussa toteutettu, *Frontiers in Retreatin* osatuottama projekti on hiljattain valittu osaksi Norjassa kesäkuussa avautuvan Momentum-biennaalin ohjelmistoa.

Euroopan Unionin Kulttuuriohjelman tuella toteutettu *Frontiers in Retreat* huipentuu vuosien 2017–18 aikana järjestettävään kahdeksasta satelliittinäyttelystä koostuvaan *Edge Effects* -näyttelysarjaan. Kesäkuussa 2017 alkava näyttelysarja kokoaa yhteen 25:n projektissa mukana olevan taiteilijan teoksia ja tutkimusprosesseja

suhteuttaen niitä taiteessa käytäviin keskusteluihin ilmaston- ja paradigmojen muutoksesta sekä jälki-fossiilisesta tulevaisuudesta.

Frontiers -hankkeen vuoden 2017–18 päähankkeisiin kuuluu myös kuraattori **Jenni Nurmenniemen** ja taiteilija, kuraattori ja kirjailija **Tracey Warrin** toimittama julkaisu *The Midden – Critical Dictionary of Ecology*.

Edge Effects – Reunavaikutuksia

Edge Effects – Reunavaikutuksia – esittelee laaja-alaisesti ekologian käsittelyä nykytaiteessa. Näyttelyissä esiteltävä näkökulmien kirjo on kehittynyt viimeisen neljän vuoden aikana taiteilijoiden työskennellessä projektin seitsemässä partneriresidenssissä. Kunkin residenssin yksilölliset maantieteelliset ja poliittiset ulottuvuudet ovat vaikuttaneet syntyneisiin taideteoksiin ja prosesseihin. *Edge Effects* -satelliittinäyttelyt ulottuvat laajalle alueelle, kasvaen kolmelle eri mantereelle projektille tunnusomaisia syrjäisiä ekologisia reuna-alueita myöden, kohti urbaaneja kaupunkiympäristöjä. Kukin projektin partnereista, Mustarinda (Suomi), Scottish Sculpture Workshop SSW (Skotlanti), Cultural Front GRAD (Serbia), Skaffell – Centre for Visual Art (Islanti) ja Interdisciplinary Art Group SERDE (Latvia) ja Centre d'Art i Natura CAN (Espanja) kuratoi ja tuottaa sisällön omaan *Edge Effects* -näyttelyynsä. Näyttelysarjan konseptin takana ovat kuraattorit Jenni Nurmenniemi (HIAP, Frontiers in Retreat) sekä **Taru Elfving**. HIAP toimii näyttelyiden osatuottajana.

Näyttelyjakson loppupuolella, syksyllä 2017 ja alkukeväällä 2018, Jenni Nurmenniemen kuratoimat HIAP:n *Edge Effects* -satelliitit leviävät Euroopan rajojen ulkopuolelle Souliin ja New Yorkiin. Kaksi edellistä Nurmenniemen kuratoimaa Frontiers -näyttelyä *Dissolving Frontiers* ja *Excavations* järjestettiin HIAP Galleria Augustassa Helsingissä vuosina 2014 ja 2015.

Edge Effects -näyttelysarjan nimi kuvastaa sitä, miten erilaisten järjestelmien – kuten ekosysteemien – rajapinnoilla vallitsee suurin elämänmuotojen moninaisuus. Rajat eivät niinkään piirry selkeiksi linjoiksi vaan ne ovat kontaktivyyhykkeitä, joilla erilaiset asiat ja merkitykset sekoittuvat. Näyttelyiden useista teemoista keskeisenä esille nousevat ei-inhimillisen kohtaaminen ja empatia, erilaiset kosmologiat ja luontokäsitykset sekä ympäristöön vaikuttavat keskinäisriippuvuudet. Näitä käsitellään moninaisin taiteellisin menetelmin, erilaisista kulttuurisista taustoista ja filosofisista lähtökohdista.

Näyttelyiden ja oheistapahtumien tarkemmat ajankohdat ja taiteilijavalinnat julkistetaan kevään ja kesän 2017 kuluessa.

Frontiers in Retreat -julkaisu: The Midden – Critical Dictionary of Ecology

Huhtikuuksi 2018 valmistuva, kokoava Frontiers -julkaisu on perinteisen projekti- ja näyttelykatalogin sijaan itsenäinen teos, joka kasaa yhteen materiaalia ja tietoa kompostin tavoin. Kirjan tarkoituksena on tislata esiin yksilöllinen ja erottuva ääni nopeasti versoavasta ekologiaa käsittelevästä kirjallisuudesta. Kirja on kokoelma faktaa ja fiktiota, sekä 39:n sanan 'kriittinen sanakirja' termeistä, jotka ovat olleet oleellisia Frontiers -taiteilijoiden tutkimuksellisessa ja taiteellisessa työssä. Kirjoittajia ovat muun muassa kuraattori ja kirjoittaja Taru Elfving, filosofi ja kirjoittaja **Antti Salminen** sekä professori **Jussi Parikka**. Kaksi jälkimmäistä työskentelevät HIAP:n kirjoittajaresidensseissä Suomenlinnassa heinäkuussa 2017.

Frontiers -residenssit HIAP:ssa 2017

Laajojen kansainvälisten projektien ohella Frontiers-taiteilijat jatkavat hankkeen viimeisinä vuosina työskentelyä verkoston residensseissä. Vuonna 2017 HIAP tarjoaa residenssin Suomenlinnan studioilla taiteilijoille **Janne Nabb & Maria Teeri** (maalis–huhtikuu), **Hanna Husberg** (kesäkuu), Tracey Warr (kesä–heinäkuu) ja **Anna Rubio** (kesä–heinäkuu). Warr ja Rubio toteuttavat residenssiensä aikana saarella julkisia taideprojekteja, muun muassa ääni-, tanssi- ja performanssitaitteen muodossa. Vuoden 2016 Suomen Taiteilijaseuran kuvataiteilijapalkinnon saanut taiteilija, kuvataiteen tohtori **Tuula Närhinen** puolestaan jatkaa huhtikuussa Local -valokuvateostaan Skaffellissa Islannissa.

Jutempus: Zooetics 2017–2018

Vuonna 2017 Zooetics osallistuu Folkestone Triennaaliin, joka järjestetään 2.9.–5.11. Folkestoneessa, Kentissä. Zooetics on 5-vuotinen poikkitieteellinen tutkimusprojekti tulevaisuuden ympäristöfiktioista ja -malleista, osana Frontiers -hankkeen Outreach and Education -ohjelmaa. Projektia organisoivat taiteilija ja professori **Gediminas Urbonas**, taiteilija **Nomeda Urbonas**, Tracey Warr, sekä kuraattori ja tutkija **Viktorija Siaulyte**, jotka ovat osa projektipartneri Jutempus Interdisciplinary Art Programmea. Viimeisin Zooetics-symposium ja -workshop *Future Fictions Summit* järjestettiin entisessä NATO tukikohdassa Ásbrússa ja Reykjavikin taidemuseossa Islannissa syksyllä 2016. Symposiumin ensimmäinen dokumetaatio, **Jennifer Gabrysin** luento, on nyt katsottavissa Zooeticsin vimeossa.

Helmikuussa 2018 Zooetics järjestää symposiumin Massachusettsin teknologian instituutti MIT:ssä, Cambridgessä, Yhdysvalloissa. Tarkempi ohjelma julkistetaan vuoden 2017 aikana.

FRONTIERS IN RETREAT

- HIAP – Helsinki International Artist Programme:n koordinoima viisivuotinen EU-hanke (2013–2018)
- Taiteen ja ekologian risteämiä Euroopan reuna-alueiden residensseissä
- Hankkeen työryhmä: kuraattori Jenni Nurmenniemi (2014–2018), tuottaja Jaana Eskola (2015–) ja projekti- ja viestintäassistentti Salla Lahtinen (2016–)
- Hankkeen kehittäjät: kuraattori Taru Elfving dialogissa Irmeli Kokon, Jenni Nurmenniemen ja Jaakko Rustaniuksen kanssa (2012)
- **Projektipartnerit**: Mustarinda, Scottish Sculpture Workshop SSW, Cultural Front GRAD, Centre d'Art i Natura CAN, Skaffell ja Interdisciplinary Art Group SERDE, Jutempus Interdisciplinary Art Program
- **Taiteilijat**: Bartaku, Quelic Berga, Brett Bloom, Sylvia Grace Borda, Company, Gints Gabrans, Fernando Garcia-Dory, Kati Gausmann, Carl Giffney, Tue Greenfort, Terike Haapoja, Hanna Husberg, Radhildur Ingadottir, Saara-Maria Kariranta, Mari Keski-Korsu, Elena Mazzi, Janne Nabb & Maria Teeri, Mirko Nikolić, Tuula Närhinen, Khaled Ramadan, Anna Rubio, Joanes Simon-Perret, Richard Skelton, Tracey Warr, Simon Yuill
- Frontiers in Retreat -hanketta on rahoittanut Euroopan Unionin Kulttuuriohjelma, Opetus- ja kulttuuriministeriö, Koneen Säätiö ja Alfred Kordelin Säätiö

LISÄTIEDUSTELUT

Tiedotusassistentti Salla Lahtinen / salla@hiap.fi / +358 40 813 3391

LEHDISTÖKUVAT

[Lataa](#)

LINKIT

frontiersinretreat.org

[Frontiers Facebook](#)

[Frontiers Instagram](#)

[Frontiers Blog](#)

hiap.fi